

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BURSA SU VE KANALİZASYON
İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
(BUSKİ)**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	21
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	22
8.	EKLER.....	41

KISALTMALAR

A.Ş. : Anonim Őirket

AYKOME : Altyapı Koordinasyon Merkezi

BUSKİ : Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel M¼d¼rl¼ę¼

KDV : Katma Değer Vergisi

UEDAŐ : Uludaę Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

TABLÖLAR

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Giderlerinin Toplam Bütçe Gideri İçindeki Oranı Tablosu

Tablo 2: 2014-2016 Yılları Arası Bütçe Giderleri Tablosu

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Gelirlerinin Toplam Bütçe Geliri İçindeki Oranı Tablosu

Tablo 4: 2014-2016 Yılları Arası Bütçe Gelirleri Tablosu

Tablo 5: İdarenin Benzer İşlerinde Oluşan Fiyatların İş Artışı Olarak Yaptırılan İşlerdeki Fiyatlarla Kıyaslanması

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, faaliyetlerini 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Kurum mali işlemlerini ise, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde, kayıt altına almakta ve raporlamaktadır.

2016 mali yılı başında gider bütçesi 1.050.000.000,00-TL olarak belirlenmiş, fakat gerçekleşme 1.120.256.326,71-TL olmuştur.

2016 mali yılı başında gelir bütçesi 862.000.000,00-TL belirlenmiş, fakat gerçekleşme 750.889.207,18-TL olmuştur.

Kurumun, mali kuruluşlara olan toplam kredi borcu 713.337.116,90-TL'dir. Söz konusu tutarın; 99.677.887,75-TL'si kısa vadeli banka kredilerden, 613.659.229,15 -TL'si ise uzun vadeli banka kredilerinden oluşmaktadır. Dış finansman kaynağından sağlanan ve yabancı para cinsinden olan borçlarının toplamı ise 238.283.114,24-TL'dir. Yabancı para geliri veya varlığı olmayan Kurumun, yabancı para borç stokunun yüksek olması, aynı zamanda Kurum için kur riskini de ortaya çıkartmaktadır. Bu haliyle Kurum, aktiflerini edinmek için kaynak kullanımlarını, tamamen öz kaynaklardan finanse etmemektedir. 6360 sayılı Kanunla birlikte, faaliyet alanı genişleyen Kurum, yatırım harcamalarının finansmanında finansal kaldıraç etkisinden yararlanarak, borçlanmaya özellikle başvurmaktadır. Böylece, yatırımlarının tamamını, öz kaynaklardan değil aynı zamanda borçlanma ile de finanse etmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Kurumun, 2016 yılında ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyindeki bütçe giderlerinin, toplam bütçe giderleri içindeki payı gösterilmektedir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Giderlerinin Toplam Bütçe Gideri İçindeki Oranı Tablosu

Bütçe Gideri Türü	Tutarı (TL)	Bütçe İçindeki Oranı (%)
Personel Giderleri	68.757.500,76	6,14
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.147.885,39	0,91
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	263.561.378,65	23,53
Faiz Giderleri	27.728.508,86	2,48
Cari Transferler	6.555.536,91	0,59
Sermaye Giderleri	737.825.516,14	65,86
Sermaye Transferleri	5.680.000,00	0,51
Toplam:	1.120.256.326,71	100,00

Yukarıdaki tabloya göre; bütçe giderleri içindeki en büyük pay, sermaye giderleri ile mal ve hizmet alım giderlerine aittir.

Kurumun 2014-2016 yıllarına ilişkin bütçe giderleri tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2: 2014-2016 Yılları Arası Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Gideri Türü	2014 (TL)	2015 (TL)	2016 (TL)
Personel Giderleri	55.638.103,98	63.340.572,74	68.757.500,76
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.764.969,62	10.476.005,28	10.147.885,39
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	152.790.857,66	216.780.442,44	263.561.378,65
Faiz Giderleri	3.803.258,46	4.458.622,81	27.728.508,86
Cari Transferler	4.345.182,75	5.474.926,54	6.555.536,91
Sermaye Giderleri	352.566.729,32	548.688.709,15	737.825.516,14
Sermaye Transferleri	0,00	2.000.000,00	5.680.000,00
Toplam:	578.909.101,79	851.219.278,96	1.120.256.326,71

2014-2016 yıllarına ilişkin yukarıda yer alan tablo incelendiğinde;

Personel Giderleri, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, Mal ve Hizmet Alımı Giderleri ile Cari Transfer Giderleri durağan bir seyir izlemektedir. Borç stokundaki artış nedeniyle Kurumun faiz giderlerinde de artış meydana gelmiştir. Kurumun yatırımcı bir kuruluş olması ve 6360 sayılı Kanunla faaliyet alanının genişlemesi sermaye giderlerini artırmıştır. Kurum iştiraki olan şirketlere yapılan sermaye transferleri de dikkat çeken bir diğer gider artışıdır.

Aşağıdaki tabloda, Kurumun, 2016 yılında ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyindeki bütçe gelirlerinin, toplam bütçe gelirleri içindeki payı gösterilmektedir.

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Gelirlerinin Toplam Bütçe Geliri İçindeki Oranı Tablosu

Bütçe Gideri Türü	Tutarı (TL)	Bütçe İçindeki Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	641.311.827,56	85,41
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.914.908,60	0,52
Diğer Gelirler	107.337.719,96	14,29
Sermaye Gelirleri	40.381,50	0,01
Bütçe Gelirlerinden Ret Ve İadeler Hesabı (-)	1.715.630,44	0,23
Net Bütçe Geliri	750.889.207,18	100,00

Yukarıdaki tabloya göre, bütçe gelirleri içindeki en büyük pay, Kurumun Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri ile 2560 sayılı Kanuna göre Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden ayrılan paylardır.

Kurumun 2014-2016 yıllarına ilişkin bütçe gelirleri tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4: 2014-2016 Yılları Arası Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Geliri Türü	2014 (TL)	2015 (TL)	2016 (TL)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	431.835.118,63	524.486.267,37	641.311.827,56
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	6.389.810,05	3.406.972,50	3.914.908,60
Diğer Gelirler	77.216.846,01	99.844.154,40	107.337.719,96
Sermaye Gelirleri	1.009.954,37	36.173,10	40.381,50
Bütçe Gelirlerinden Ret Ve İadeler Hesabı (-)	915.099,35	680.155,99	1.715.630,44
Net Bütçe Geliri	515.536.629,71	627.093.411,38	750.889.207,18

2014-2016 yıllarına ilişkin yukarıda yer alan tablo incelendiğinde;

Kurumun en önemli geliri, su ve atıksu hizmetlerinden elde edilen gelirlerdir. Bunun yanında, 2560 sayılı Kanuna göre Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan paylar da önemli bir gelir kalemi olarak ortaya çıkmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri tablosu,

- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Eksik Gösterilmesi

240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı olması gerekenden 18,079,155.22-TL eksik gösterilmiştir

27.05.2016 tarih ve Mükerrer 29724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı” ile ilgili 178 inci maddesinde;

“ Bu hesap, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.”

İfadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 179 uncu maddesinde;

“(1) Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mali kuruluşların gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değeri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mali kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımların bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mali kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan değer artışları da ilgili mali kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değerleme artışlarının birbirine uygun şekilde hesaplara yansıtılmasında ilgili mali kuruluşun enflasyon düzeltmesi işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mali kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Enflasyon düzeltmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer nüshası muhasebeleştirme belgesine eklenir...”

İfadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla, 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar için kullanılan bir hesaptır. Aynı zamanda, sermayesine iştirak edilen mali kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımların bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mali kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir.

Kurumun 2016 yılı Bilançosunda, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 1,807,921.77-TL olarak yer almaktadır. Bununla birlikte; Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununa göre Kurum, 2011 yılına kadar İller Bankasının sermayesine iştirak etmiştir. İller Bankası A.Ş. elektronik veri tabanından temin edilen kayıtlarda, BUSKİ'nin 2005-2011 yılları arasında, Bankanın sermayesine iştirak ettiği toplam sermaye tutarı 19,887,076.99-TL olarak yer almaktadır. Dolayısıyla, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, olması gerekenden 18,079,155.22-TL eksik gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; *“Kurumumuz 2016 Bilançosunda 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı (Sermaye payı %10 a kadar olanlar hesabı) 1.807.921,77 TL olarak yer almaktadır. Bununla birlikte Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununa göre kurumumuz 2011 yılına kadar İller Bankası sermayesine iştirak etmiştir. İller Bankası'na iştirak edilen tutarlar önceden 363 ve 381-İller Bankası Ortaklık Payı hesaplarında kayıt altına alınmıştır. 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile ilgili gerekli çalışmalar ivedilikle yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda bahsedilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, İdare tarafından gerekli çalışmalar başlatılmakla birlikte; İller Bankası A.Ş.'deki ortaklık payı eksik gösterilmiştir. Neticede, Kurumun 2016 yılı mali tablolarında 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, olması gerekenden 18,079,155.22-TL daha düşük değerde görünmektedir.

BULGU 2: 241-Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ve 247-Sermaye Taahhütleri Hesabının Eksik Gösterilmesi

241-Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 247-Sermaye Taahhütleri Hesabı eksik gösterilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile ilgili 181 inci maddesinde;

“ Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.”

İfadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 182 inci maddesinde;

“(1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan artış ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değer artışlarının birbirine uygun şekilde kurum hesaplarına yansıtılmasında ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların enflasyon düzeltmesi işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mal ve hizmet üreten kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Enflasyon düzeltmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer kopyası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını ilgilendirenlere ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur.”

İfadesi yer almaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 247 Sermaye taahhütleri hesabı (-) ile ilgili 184 üncü maddesinde;

“Sermaye taahhütleri hesabı, mahalli idarelerin malî kuruluşlar, mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 185 inci maddesinde;

“(1) Sermaye taahhütleri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Sermaye taahhüt tutarları bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Yerine getirilen sermaye taahhüt tutarları bir taraftan bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Sermaye taahhütlerinden vazgeçilen tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.”

İfadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla, 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı, şirketlerin sermayesine iştirak edilen tutarlar için kullanılan bir hesaptır. Sermayesine iştirak edilen mali kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımların bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mali kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Aynı zamanda, mal ve hizmet üreten kuruluşlar için sermaye taahhütlerinin 247 nolu hesapta izlenmesi gerekmektedir. Yerine getirilen sermaye taahhüt tutarları, 247 nolu hesaba borç yazılarak takip edilmelidir.

Kurum, 24.200.000,00-TL sermayeli Bursa Jeotermal A.Ş.'nin %58,82'lik hissesine sahiptir ve söz konusu şirkete taahhüt edilen nakdi sermaye tutarı 14.234.440,00-TL'dir. Kurum tarafından, şirkete taahhüt edilen sermayenin 2016 yılı sonu itibariyle toplam 12.519.440,00-TL tutarındaki kısmı ödenmiştir. Söz konusu şirkete ödenmemiş sermaye taahhüdü ise 1.715.000,00-TL'dir.

31.12.2016 tarihli bilançosunda, Bursa Jeotermal A.Ş. için, 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı 7.680.000,00-TL olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla, 241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 6.554.440,00-TL, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı ise 1.715.000,00-TL eksik gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; *“Temennileriniz doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda bahsedilen mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli çalışmaların başlatılacağı bildirilmekle birlikte; Bursa Jeotermal A.Ş.'deki ortaklık payı eksik gösterilmiştir. Neticede, Kurumun 2016 yılı mali tablolarında 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 6.554.440,00-TL, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı ise 1.715.000,00-TL eksik gösterilmiştir.

BULGU 3: 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Maliyet Bedellerinin Faaliyet Gideri Olarak Gösterilmesi

Bursa Büyükşehir Belediyesi Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde katlanılan toplam 66,655,575.69-TL harcama, ilgili varlık hesaplarının maliyet bedellerine eklenmeyerek giderleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Maddi Duran Varlıklar ile ilgili 187 inci maddesinin (2) fıkrasında;

“... Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir...”

İfadesi yer almaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesine göre,

maliyet bedeli; *Bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin arttırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamını*, ifade eder.

Dolayısıyla, maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınmalıdır. Maliyet bedeli ise bir varlığın elde edilmesinde yapılan her türlü giderlerdir.

Bununla birlikte, “Bursa Büyükşehir Belediyesi Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) Uygulama Yönetmeliği”nin 19/4 maddesinde; *“Kazıyı yapan kişi veya altyapı kurum ve kuruluşları aynı zamanda tranşe dolgusunu ve üst kaplamasını eski mevcut haline getirmek zorundadır”* ifadesi yer almaktadır.

Diğer bir ifadeyle, BUSKİ yaptığı yatırımlar neticesinde yollara veya üst yapıya verdiği zararlara katlanmak zorundadır. BUSKİ, alt yapı yatırımları nedeniyle yapılan kazılar neticesinde, tranşe dolgusunu ve üst kaplamasını eski mevcut haline getirmek zorundadır. Dolayısıyla, edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedelleri ile ilgili olan ve AYKOME Uygulama Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, tranşe dolgusunu ve üst kaplamasını eski mevcut haline getirmek amacıyla katlanılan maliyetlerinin varlık hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, AYKOME Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde katlanılan toplam 66,655,575.69-TL harcama, ilgili varlık hesaplarının maliyet bedellerine eklenmeyerek giderleştirilmiştir. Dolayısıyla, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı 66,655,575.69-TL eksik, 630 Faaliyet Giderleri Hesabı 66,655,575.69-TL fazla gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; *“AYKOME Uygulama Yönetmeliği 19/4 maddesi uyarınca kazıyı yapan kurum ve kuruluşlar aynı zamanda üst kaplamayı eski mevcut haline getirmek zorundadır ifadesinden dolayı, yaptığımız çalışmalar bakım onarım mahiyetinde olup 630 Faaliyet Giderleri Hesabında giderleştirilmiştir”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından yapılan açıklamada, yapılan harcamaların bakım onarım mahiyetinde olduğu ve 630 Faaliyet Giderleri Hesabında giderleştirildiği belirtilmiş ise de asfalt giderlerinin sermaye harcamaları içindeki payı, 2016 yılı için yaklaşık %12'dir. Ayrıca, edinilen maddi duran varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü giderin, maddi duran varlığın maliyet bedeli içinde yer alması gerekir. Bununla birlikte, maddi duran varlıkların elde

edilmesinde katlanılan tüm giderler, ilgili varlık hesaplarının maliyet bedellerine eklenmeyerek giderleştirilmiştir.

Böylece, Kurumun 2016 yılı mali tablolarında, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı olması gerekenden 66,655,575.69-TL eksik, 630 Faaliyet Giderleri Hesabı olması gerekenden 66,655,575.69-TL fazla gösterilmiştir.

BULGU 4: Geçici Kabul İşlemleri Yapılmış Yatırım Hesaplarının İlgili Duran Varlık Hesaplarına Aktarılmaması ve Vergi Kaybına Sebep Olunması

258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarında izlenen 48.297.592,63-TL tutarlı yapım işleri, geçici kabul işlemleri yapılmış olmasına rağmen ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmamış ve vergi beyannamelerinin eksik düzenlemesine sebep olunmuştur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 204 üncü maddesinde, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile ilgili olarak, hesabın niteliği,

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

Şeklinde ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan yapım işlerinde, geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı tarihte, yapılmakta olan yatırımlar hesabındaki tutarların ilgisine göre maddi duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun “Vergi indirimi” başlıklı 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında; “Bakanlar Kurulu tarafından vergi nispeti indirilen teslim ve hizmetlerle ilgili olup teslim ve hizmetin gerçekleştiği vergilendirme döneminde indirilemeyen ve tutarı Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sınırı aşan vergi, bu mükelleflerin vergi ve sosyal sigorta prim borçları ile genel ve katma bütçeli idareler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin % 51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya

özelleştirme kapsamında bulunan işletmeler ile organize sanayi bölgelerinden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsuben ödeneceği” hükmüne bağlanmıştır.

Yukarıda ifade edilen Kanun maddesi ile ilgili olarak da Maliye Bakanlığına bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına istinaden Maliye Bakanlığınca yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin 3.1.3.3. Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetler başlıklı kısmında;

“Amortismanına tabi iktisadi kıymetler nedeniyle yüklenilen vergilerden, söz konusu iktisadi kıymetlerin indirimli orana tabi işlemlerde kullanılması kaydıyla, iade hesabına pay verilmesi mümkündür.

Söz konusu iktisadi kıymetlerin bizzat mükellef tarafından imal ve inşa edilmesi halinde, imal ve inşa sırasında yüklenilen vergilerden, bu kıymetlerin aktife alındığı ve indirimli orana tabi işlemlerde fiilen kullanılmaya başlandığı dönemden itibaren iade hesabına pay verilebilecektir.”

İfadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla, geçici kabul işlemleri tamamlanmış toplam 48.297.592,63-TL tutarlı yatırım harcaması ilgili 251, 252 ve 253 nolu ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmamıştır. Aynı zamanda, Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesine göre vergi indirim hakkı bulunan Kurumun, söz konusu indirimden en etkin şekilde yararlanması için Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetlerin geçici kabul işlemlerinin gerçekleştirildikleri yılda yapması ve ilgili duran varlık hesaplarına aktarması gerekir. Bununla birlikte, söz konusu işlemlerin zamanında yapılmaması nedeniyle, vergi indirim hakkından kaynaklı maddi kayıplara da sebep olunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; *“Daireler ile gerekli koordinasyon sağlanarak, vergi kaybının önlenmesi hususunda gerekli çalışmalar yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında, daire başkanlıkları ile gerekli koordinasyon sağlanarak, vergi kaybının önlenmesi hususunda gerekli çalışmaların yapılacağını belirtmiştir.

Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesine göre vergi indirim hakkı bulunan Kurumun, söz konusu indirimden en etkin şekilde yararlanması için Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin geçici kabul işlemlerini gerçekleştirildikleri yılda yapması ve ilgili duran varlık hesaplarına aktarması gerekir.

Ayrıca, geçici kabul işlemleri tamamlanmış toplam 48.297.592,63-TL tutarlı yatırım harcaması, ilgili 251, 252 ve 253 nolu duran varlık hesaplarına aktarılmamıştır. Böylece, Kurumun 2016 yılı mali tablolarında, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 48.297.592,63-TL fazla, ilgili 251, 252 ve 253 nolu duran varlık hesapları ise 48.297.592,63-TL eksik gösterilmiştir.

BULGU 5: Mali Kuruluşlardan Kullanılan Kredilerin Toplam İşleyecek Faizlerinin Kredinin Kullanıldığı Yılda Gider Yazılması

Mali kurum ve kuruluşlardan kullanılan kredilerin, sözleşme süresi boyunca işleyecek tüm faizleri, kredilerin kullanıldığı yılda faaliyet gideri olarak kaydedilmektedir.

23/12/2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Borçlanma ve borçlanma maliyetleri” başlıklı 35 inci maddesinde;

“Kamu idarelerine ait borçlar muhasebe sistemi içinde izlenir. Borçlanma maliyetleri ilgili oldukları dönemde gider, nakden veya mahsuben ödendikleri zaman bütçe gideri olarak kaydedilir. Borçlanmanın direkt olarak bir varlığın satın alınması karşılığı yapılması ve borçlanma suretiyle alınan varlığın bedelinin düzenli taksitler halinde ödenmesi durumunda, tahakkuk ettirilen faizler ilgili döneme faiz gideri olarak kaydedilir. Bu halde alınan varlık, taksit faizlerinden arındırılmış olarak kayda alınma tarihindeki gerçek maliyet değeriyle varlık hesaplarına kaydedilir.”

İfadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin, “Faiz giderleri ve faiz gelirleri” başlıklı 36 ncı maddesinde;

“Kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gider yazılır. Kamu idarelerinin başka kamu idarelerine, yurtiçinde

veya yurtdışındaki mali kuruluşlara veya devletlere verdikleri borçlar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gelir kaydedilir.”

İfadesi yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Gider tahakkukları hesabı” ile ilgili 338 inci maddesinde;

“Bu hesap, uzun vadeli iç ve dış mali borçlar hesap gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan borçların izlenmesi için kullanılır.”

Aynı Yönetmeliğin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 339 uncu maddesinde;

“ Gider olarak tahakkuk ettirilmiş olup, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan giderlerden kaynaklanan borçlar, ilgili olduğu dönemde ödenmek üzere bu hesapta izlenir.

(2) Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki hesaplarda yer alan iç ve dış mali borçlar için ay sonlarında hesaplanan ve içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenecek olan işlemler faiz giderleri bu hesaba kaydedilir. Aralık ayına ait olarak tahakkuk ettirilen faiz gideri borçlarından takip eden faaliyet döneminden sonraki dönemlerde ödenmesi gerekenler geçici mizandan önce bu hesaba kaydedilir.

(3) Bu hesapta takip edilen döviz cinsinden faiz gideri tahakkukları, faaliyet dönemi içinde ay sonlarında, faaliyet dönemi sonlarında T.C. Merkez Bankası döviz satış kuru ile değerlendirilir.

(4) Dönem sonunda, bu hesapta yer alıp ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan borçlar, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabına aktarılır.”

Yine aynı Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 340 ıncı maddesinde;

“(1) Gider tahakkukları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Tahakkuk etmiş olmakla birlikte, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan giderlerden kaynaklanan borç tahakkukları ay sonlarında bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir...”

İfadesi yer almaktadır.

Yukarıda ifade edilen gerek Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği gerekse de Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği maddeleri değerlendirildiğinde;

481 numaralı hesapların kullanılması, uzun vadeli kredilerin tahakkuk etmiş ancak ödenecek duruma gelmemiş ve ödemesi takip eden faaliyet döneminden sonraki dönemlerde gereken, faiz tutarlarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Burada amaç, muhasebenin temel kavramlarından olan “dönemsellik ilkesinin” bir gereği olarak faiz giderlerinin ilgili mali yıllara dağıtılmasıdır.

Sonuç olarak, dönemsellik ilkesi, Kurumun sürekliliği kavramı uyarınca, sınırsız kabul edilen ömrünün, belirli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelecek dönemleri ilgilendiren giderlerin ilgili oldukları dönemde gider yazılmasını gerektirmektedir. Fakat, Kurum tarafından, kullanılan kredilerin toplam işleyecek faizleri, kredinin kullanıldığı yılda gider olarak yazılmaktadır. Böylece, 630 faiz giderleri hesabı 128.291.643,96-TL ve 481 Gider tahakkukları hesabı 128.291.643,96-TL fazla gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 338, 339 ve 340 ıncı maddeleriyle ilişkili olarak, gerekli işlemler Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak yapılmaktadır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, bulgu konusu hususla ilgili olarak giderleştirme işlemi, Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre yaptığını belirtmiştir. İdare taslak rapor cevabında dayanak olarak, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddelerine atıf yapmıştır.

Söz konusu maddeler yorumladığında; 481 numaralı hesaplar, uzun vadeli kredilerin

tahakkuk etmiş ancak ödenecek duruma gelmemiş ve ödemesi takip eden faaliyet döneminden sonraki dönemlerde gereken, faiz tutarlarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Burada amaç, muhasebenin temel kavramlarından olan “dönemsellik ilkesinin” bir gereği olarak faiz giderlerinin ilgili mali yıllara dağıtılmasıdır.

23/12/2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Faiz giderleri ve faiz gelirleri” başlıklı 36 ncı maddesinde;

“Kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gider yazılır...” ifadesi yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde ise Gider Tahakkukları hesabı ile olarak *“gider olarak tahakkuk etmiş”* ve *“işlemiş faiz”* ifadeleri kullanılmaktadır. Dolayısıyla, tahakkuk etmiş veya işlemiş faizler gider olarak yazılabilir. İşleyecek olan faizler için herhangi bir kayıt yapılmasına gerek yoktur.

Yukarıda ifade edilenler ve dönemsellik ilkesi doğrultusunda; Kurumun sürekliliği kavramı gereği, sınırsız kabul edilen ömrünün, belirli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Tahakkuk etmiş ve işlemiş faizlerden, gelecek dönemlerde ödenecek duruma gelecek giderlerin, ilgili oldukları dönemde gider yazılması gerekmektedir. Tahakkuk etmemiş ve işlememiş faizlerin kredinin kullanıldığı dönemde gider yazılması, faiz giderlerinin gider yazılan dönemde yüksek gösterilmesine sebep olmaktadır.

Böylece, Kurumun 2016 yılı mali tablolarında, 630 Faiz Giderleri hesabı 128.291.643,96-TL ve 481 Gider Tahakkukları Hesabı 128.291.643,96-TL fazla gösterilmiştir.

BULGU 6: Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına Yönelik Tesis İnşaatına İlişkin Giderlerin, İlgili Belediye Olan Bursa Büyükşehir Belediyesinden Alınmasına İlişkin Kayıt Yapılmaması

Yağmur sularının uzaklaştırılmasına yönelik tesis inşaatına ilişkin giderlerin, ilgili

belediye olan Bursa Büyükşehir Belediyesinden alınmasına ilişkin muhasebe kaydı yapılmamıştır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun “*Yağmur sularının uzaklaştırılması*” başlıklı 25 inci maddesinde;

“Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İSKİ tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez”

Denilmektedir.

Dolayısıyla, Su ve Kanalizasyon İdareleri tarafından yapılacak yağmur suyu uzaklaştırma tesisleriyle ilgili ödemelerin, ilgili belediye tarafından karşılanması gerekmektedir.

Bununla birlikte, 2015 ve 2016 yıllarında Bursa Büyükşehir Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanında bulunan yerlerde yapılan yağmursuyu uzaklaştırma tesis yapımı ile ilgili olarak, BUSKİ toplam 138.210.311,89-TL gider yapmıştır. Bu giderin, Bursa Büyükşehir Belediyesinden alınması gerekir. Ancak, bu tutar, Bursa Büyükşehir Belediyesinden alınmadığı gibi Kurum alacaklarının takibinin sağlanmasına yönelik bir muhasebe kaydı da yapılmamıştır. Bu itibarla, Kurumun, 139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı ile 600 Faaliyet Gelirleri Hesabı 138.210.311,89-TL eksik gösterilmiştir

Kamu idaresi cevabında; “İlgili kayıt 2017 mali yılında kayıtlarımıza alınmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapıldığını bildirmekle birlikte, 2016 yılı mali tablolarda 139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı ile 600 Faaliyet Gelirleri Hesabı 138.210.311,89-TL eksik gösterilmiştir

BULGU 7: Yeniden Yapılandırılan Alacaklardan Vadesi Bir Yılın Üzerinde Olanların 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

6552 ve 6736 Sayılı Kanunlar Kapsamında Yeniden Yapılandırılan Alacaklardan vadesi bir yılın üzerinde olan toplam 10.559.780,49-TL alacak, 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli

Alacaklar Hesabında İzlenmemektedir.

6552 ve 6736 sayılı Kanunlara istinaden; 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamındaki büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin su ve atık su bedeli alacakları ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) alacaklarından, kesinleşmiş olup ödenmemiş alacaklar için yeniden yapılandırma ve alacakların taksitlendirilecek uzun vadede ödenmesi imkanı getirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı başlıklı 92 nci maddesinde; *“Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır.”*

Denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı başlıklı 166 ncı maddesinde; *“Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.”*

Denilmektedir.

Yukarıda ifade edilen hükümlere göre, bilanço dönemi itibariyle gelecek yılları ilgilendiren alacakların uzun vadeli alacaklar içinde takip edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, 6552 ve 6736 sayılı Kanunlar kapsamında yeniden yapılandırılan toplam 10.559.780,49-TL tutarındaki alacak, gelecek yılları ilgilendirmesine rağmen, 122 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmektedir. Böylece, 122 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı 10.559.780,49-TL fazla, 222 Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı ise 10.559.780,49-TL eksik gösterilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “İlgili hesaba ait veriler temin edilemediğinden, 222 Gelirlerden Tecilli Alacaklar Hesabında kayıt altına alınamamıştır. Veriler temin edilip gereken düzenleme yapıldıktan sonra ilgili hesapta izlenmeye başlanacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekle birlikte, 2016 yılı mali tablolarında 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı 10.559.780,49-TL fazla, 222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ise 10.559.780,49-TL eksik gösterilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bazı Yapım İşlerinde İşe Esas Proje Kapsamında Bulunmayan İş Kalemlerinin İdarenin Benzer İşlerinde Oluşan Fiyatlardan Daha Yüksek Fiyatlarla Yaptırılması

Bazı yapım işlerinde işe esas proje kapsamında bulunmayan iş kalemlerinin İdarenin benzer işlerinde oluşan fiyatlardan daha yüksek fiyatlarla yaptırıldığı görülmüştür.

İdare tarafından gerek 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca yapılan ihalelerine, gerekse uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yapılan ihalelerine ilişkin sözleşmelere esas proje içinde yer almayan işler mevcut sözleşme kapsamında yaptırılmakta, bu şekilde yaptırılan işlerin bedelinin tespitinde idarenin devam eden benzer diğer ihalelerinde uygulanan fiyatlar dikkate alınmamaktadır.

4735 sayılı Kamu Sözleşmeleri Kanununun 24 üncü maddesinde, ilave işlerin;

“ a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,”

Halinde, sözleşme kapsamında, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilmesi düzenlenmiştir. Buna göre, sözleşmeye esas proje içinde kalmayan işler iş artışı olarak mevcut sözleşme kapsamında iş artışı olarak yaptırılmayacağı gibi, idareyi külfete sokmaksızın teknik veya ekonomik olarak asıl işten ayrılması mümkün olan işler de iş artışı olarak yaptırılmaz.

Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yapılan ihalelerde de gerek finansman sözleşmelerinde yer alan hükümler ve gerekse bu işlere ilişkin yapım sözleşmelerinde yer alan hükümler uyarınca, ihaleye esas proje dışında kalan işlerin iş artışı olarak yaptırılması sözleşmelere aykırılık oluşturur.

Finansman sözleşmeleri projeye esas kredi temin sözleşmeleri olduğu için, proje dışı

kalan işlerle ilgili yapılan harcamalara finansman sağlanmamakta, yapım sözleşmesi kapsamında yaptırılsa bile proje dışı iş artışının bedeli uluslararası kredi yerine kurum bütçesinden ödenmek durumunda kalınmaktadır.

Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansmanla yaptırılan işlere ait yapım sözleşmelerinde de, 4735 sayılı Kanunun yukarıya alınan hükmü benzeri düzenlemeler yer almaktadır. Bu sözleşmelerde de sözleşmeye esas proje dışında kalan işlerin iş artışı olarak yaptırılması, sözleşmeye aykırılık oluşturacaktır.

Sözleşmeye esas proje içinde yer almayan işlerin iş artışı olarak yaptırılması, hem 4735 sayılı Kanuna çerçevesinde düzenlenen sözleşmelere, hem de uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansmanla yaptırılan işlere ait sözleşmelere aykırılık oluşturacaktır.

İş artışı olarak yaptırılan işlerin sözleşmeye esas proje içinde kalmasıyla birlikte, İdareye külfete sokmaksızın asıl işten teknik veya ekonomik olarak ayrılmasının da mümkün olmaması gerekir. Oysa iş artışı olarak yaptırılan Osmangazi I. Bölge Kanalizasyon ve Yağmur Suyu İnşaatı İşi ve Batı Nilüfer Havzası Ana Kolektörleri Yapım İşi, iş artışı olarak yaptırıldığı işe ilişkin sözleşmeye esas proje kapsamında yer almadığı gibi, aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, İdarenin devam eden diğer işlerindeki sözleşmelerle hüküm altına alınan fiyatlar esas alındığında, İdareyi külfete de sokmaktadır.

İş artışı olarak yaptırılan işler sözleşmeye esas proje içinde yer almadığı için, ayrı bir ihale konusu olması gerekirken bu işler için ihale yapılmadığı gibi, iş artışı olarak yaptırılan işlerin fiyatının tespitinde de, aynı iş kalemleri için İdarenin benzer diğer işlerinde uygulanan fiyatlardan daha yüksek fiyatlar tespit edilerek, İdare ekonomik olarak külfete sokulmuştur.

Tablo 5: İdarenin Benzer İşlerinde Oluşan Fiyatların İş Artışı Olarak Yaptırılan İşlerdeki Fiyatlarla Kıyaslanması

İşin Adı	Yaptırılan İş Kalemlerinin Toplam Maliyeti	İş Kalemlerinin Diğer İşler Bünyesindeki Maliyeti	Fark
2015/1 Osmangazi I. Bölge Kanalizasyon ve Yağmur Suyu İnşaatı	1.684.391,73-TL	1.302.864,64-TL	381.527,09-TL
Batı Nilüfer Havzası Ana Kolektörleri Yapım İşİ (Sözleşme A3.4.1)	5.314.649,62-TL	2.762.373,66-TL	2.552.275,96-TL
Toplam:			2.933.803,05-TL

Kamu idaresi cevabında; “Yatırım Daire Başkanlıklarına konu ile ilgili yazı yazılarak, gerekli çalışmalar yapılacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir.

Sözleşmeye göre esas proje içinde yer almayan işlerin iş artışı olarak yaptırılması, hem 4735 sayılı Kanuna çerçevesinde düzenlenen sözleşmelere, hem de uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansmanla yaptırılan işlere ait sözleşmelere aykırıdır. Aynı zamanda, iş artışı olarak yaptırılan işler sözleşmeye esas proje içinde yer almadığı için, ayrı bir ihale konusu olması gerekirken bu işler için ihale yapılmadığı gibi, iş artışı olarak yaptırılan işlerin fiyatının tespitinde de, aynı iş kalemleri için İdarenin benzer diğer işlerinde uygulanan fiyatlardan daha yüksek fiyatlar tespit edilerek, İdare ekonomik olarak külfete sokulmaktadır.

Kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması açısından, iş artışı olarak yaptırılan işlerin fiyatının tespitinde de, aynı iş kalemleri için İdarenin benzer diğer işlerinde uygulanan fiyatlardan ekonomik açıdan avantajlı olanının seçilmesi veya yaptırılacak işlerin ayrı bir ihale konusu olması gerekmektedir.

BULGU 2: Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırım Harcamalarının İlgili Oldukları Mali Yılda Aktifleştirilmeyerek Vergi Kaybına Sebep Olunması

Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarında izlenen ve geçici kabulü yapılmış yatırım harcamaları, ilgili oldukları yıllarda aktifleştirilmediği için vergi kayıplarına sebep olunmuştur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 204 üncü maddesinde, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile ilgili olarak, hesabın niteliği,

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

Şeklinde ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan yapım işlerinde, geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı tarihte, yapılmakta olan yatırımlar hesabındaki tutarların ilgisine göre maddi duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun “Vergi indirimi” başlıklı 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında; “Bakanlar Kurulu tarafından vergi nispeti indirilen teslim ve hizmetlerle ilgili olup teslim ve hizmetin gerçekleştiği vergilendirme döneminde indirilemeyen ve tutarı Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sınırı aşan vergi, bu mükelleflerin vergi ve sosyal sigorta prim borçları ile genel ve katma bütçeli idareler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin % 51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya özelleştirme kapsamında bulunan işletmeler ile organize sanayi bölgelerinden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsuben ödeneceği” hükme bağlanmıştır.

Yukarıda ifade edilen Kanun maddesi ile ilgili olarak da Maliye Bakanlığına bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına istinaden Maliye Bakanlığınca yayımlanan, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin

3.1.3.3. Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetler başlıklı kısmında;

“Amortismanına tabi iktisadi kıymetler nedeniyle yüklenilen vergilerden, söz konusu iktisadi kıymetlerin indirimli orana tabi işlemlerde kullanılması kaydıyla, iade hesabına pay verilmesi mümkündür.

Söz konusu iktisadi kıymetlerin bizzat mükellef tarafından imal ve inşa edilmesi halinde, imal ve inşa sırasında yüklenilen vergilerden, bu kıymetlerin aktife alındığı ve indirimli orana tabi işlemlerde fiilen kullanılmaya başlandığı dönemden itibaren iade hesabına pay verilebilecektir.”

İfadesi yer almaktadır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde;

Yapım işlerinde, geçici kabul işlemlerinin zamanında yapılması ve ilgili duran varlık hesaplarına aktarılması vergi beyannameleri açısından önemli olmaktadır. Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesine göre vergi indirim hakkı bulunan Kurumun, söz konusu indirimden en etkin şekilde yararlanması için Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetlerin, geçici kabul işlemlerinin gerçekleştirildikleri yılda yapılması ve ilgili duran varlık hesaplarına aktarılması ile mümkündür.

Dolayısıyla, geçici kabul işlemlerinin zamanında yapılmaması ve muhasebe kayıtlarına alınmaması, vergi indirimden kaynaklı alacaklarının azalmasına ve paranın zaman değeri de dikkate alındığında maddi kayıplara sebep olmaktadır. 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesaplarında İzlenen 62,465,261.84-TL Yapım İşlerinin Geçici Kabul İşlemleri, 2016 mali yılı öncesinde yapıldığı halde 2016 mali yılında aktifleştirilmiş ve Katma Değer Vergisi beyannamelerinin eksik gösterilmesine ve beraberinde vergi indirimden kaynaklı alacaklarda vergi kaybına sebep olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; *“Geçici kabul takip işlemleri üçer aylık periyotlarda yapılmaktadır. Geçici kabul işlemleri yapılan yatırım harcamalarının zamanında ilgili oldukları mali yılda aktifleştirilmesi sağlanacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında, yatırım harcamalarının zamanında ilgili oldukları mali yılda aktifleştirilmesinin sağlanacağını belirtmiştir. Bulguda bahsedilen mevzuat hükümleri ve vergi kanunlarında yer alan avantajların kullanılması, Kurumun mali kaynaklarının elde edilmesinde verimliliğe sebep olacaktır.

Buna göre, geçici kabul işlemlerinin zamanında yapılarak muhasebe kayıtlarına alınması ve böylece, vergi kanunlarından kaynaklı avantajların kullanılması gerekmektedir.

BULGU 3: Abone Sözleşmeleri Ve Eklerinde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası Veya Vergi Kimlik Numarası Olmayan Aboneler Bulunması Nedeniyle İcra Takip İşlemlerinin Yapılmasında Güçlükler Yaşanması

Abone sözleşmeleri ve eklerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası olmayan aboneler bulunması ve bu sebeple icra takip işlemlerinin yapılamaması nedeniyle, 26.210.111,15-TL alacağın icra takip işlemlerinde güçlükler yaşanmaktadır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun “Takip talebi ve muhtevası” başlıklı 58 inci maddesinde;

“Takip talebi icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılır. Talepte şunlar gösterilir: ... 2. (Değişik: 2/7/2012-6352/9 md.) Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yeri; Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılardan adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerleri...”

İfadesi yer almaktadır.

Dolayısıyla, özel hukuktan kaynaklı alacakların takip işlemlerinin yapılabilmesi için, Kurum tarafından adı ve soyadı bilinen borçlu ve kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının veya vergi kimlik numarasının takip talebinde gösterilmesi zorunludur.

Bununla birlikte, Kurumun özel hukuktan kaynaklı toplam 26.210.111,15-TL alacağı için, borçlu ve kanuni temsilcilerinin, abonelik sözleşmeleri düzenlenirken, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları veya vergi kimlik numaraları kayıt altına alınmadığından, icra

takip işlemlerinde gecikmeler ve güçlükler yaşanmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “*Hizmet alım ihalesi ile gerekli çalışmalar başlatılmıştır, güncelleme işlemleri yapılacaktır*” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu gereği, özel hukuktan kaynaklı alacakların takip işlemlerinin yapılabilmesi için, Kurum tarafından adı ve soyadı bilinen borçlu ve kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının veya vergi kimlik numarasının takip talebinde gösterilmesi zorunludur. Alacakların takibinde gecikmelere ve kayıplara sebep olunmasının önlenmesi açısından, abonelerle ilgili yapılan sözleşmelerde, abonelerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları veya vergi kimlik numaralarının kayıt altına alınmasının gerektiği düşünülmektedir. Mevcut abone sözleşmelerinde ise, borçlu veya kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları veya vergi kimlik numaralarının belirlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Bazı Hizmet Alım İhalelerinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhaleye Katılamayacak Olanlarla Sözleşme İmzalanması

Bazı BUSKİ ihalelerine katılan ve sözleşme imzalanan şirketlerin yönetim kurullarında yer alan kişiler, aynı zamanda BUSKİ Yönetim Kurulu üyesidirler. Söz konusu şirketlerin, 4734 sayılı Kanuna göre ihale dışı bırakılması gerekirken, bu şirketler ihale dışı bırakılmadığı gibi yine bu şirketlerle sözleşme imzalanmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “İhaleye katılamayacak olanlar” başlıklı 11 inci maddesinde;

“...c) *İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.*

d) *İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar*

f) *(c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10’undan fazlasına sahip*

olmadıkları anonim şirketler hariç).”

İfadesi yer almaktadır.

Yine aynı Kanunun “Temel ilkeler” başlıklı 5 inci maddesinde;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur...”

İfadesi yer almaktadır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun “Yönetim Kurulunun görevleri” başlıklı 9 uncu maddesiyle; Yönetim Kuruluna;

“Genel Müdürlükçe önerilecek satma, satın alma ve ihale işlemlerini karara bağlamak ve her bütçe yılında Genel Müdürlükçe yapılabilecek alım, satım ihale ve kira bedellerinin üst sınırını belirleyerek Genel Müdüre yetki vermek” görevi verilmiştir. Söz konusu maddeye istinaden BUSKİ Yönetim Kurulunca; 2016 yılı mali bütçesinde Katma Değer Vergisi hariç olmak üzere, 1.000.000,00-TL parasal limite kadar, ihale işlemlerini karara bağlama yetkisi Genel Müdüre devredilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalara göre; ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların, yönetim kurullarında görevli buldukları şirketler, ihalelere katılamamaktadırlar.

Bununla birlikte, 4734 sayılı Kanuna göre ihale işlemleri gerçekleştirilen; 36 Ay Süre İle Muhtelif Binek Araç Çift Kabin Kamyonet, 4x4 Çift Kabin Kamyonet, Minibüs, Kamyon ve Kazıyı Yükleyici İş Makinesi ve Treyler Kiralanması Hizmet Alımı İşi ile BUSKİ Altyapı Projeleri Planlama, Uygulama, Bilgi İşlem, Bakım, İşletim İşlerine Teknik Destek Sağlanması Hizmet Alım İşinde;

İhaleye katılan ve sözleşme imzalanan şirketlerin yönetim kurullarında yer alan kişiler, aynı zamanda BUSKİ Yönetim Kurulu üyesidirler. Söz konusu şirketlerin, 4734 sayılı Kanuna

göre ihale dışı bırakılması gerekirken, bu şirketler, ihale dışı bırakılmadığı gibi yine bu şirketlerle de sözleşme imzalanmıştır.

Kamu idaresi cevabında; “*Temennileriniz doğrultusunda gerekli hassasiyet gösterilecektir*” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli hassasiyetin gösterileceğini bildirmektedir.

İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler ile bu kişilerin ortakları ile şirketlerinin, 4734 sayılı Kanuna göre İdarenin ihalelerine katılmamaları gerekmektedir. Çünkü, İdareler, 4734 sayılı Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

4734 sayılı Kanunun temel ilkelerinin gerçekleştirilmesi açısından, Kanuna göre ihale dışı bırakılması gereken bu şirketlerin, İdarenin ihalelerine katılımının engellenmesi ve bu şirketlerle sözleşme imzalanmaması gerekir.

BULGU 5: Bazı Mal Alımlarının İhalelerinin Mal ve Malzemeler Kurumun Envanterine Girdikten Sonra Yapılması

İvedi olarak ve yerinde giderilmesi gereken şebeke hattı arızaları için gerekli mal ve malzeme alımlarının Kurumun envanterine girdikten sonra ihale süreçlerinin tamamlandığı görülmüştür.

Kanun kapsamında bulunan kurumların, Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan istisnalar dışında kalan bütün mal ve hizmet ihtiyaçlarını, Kanununda sayılan prosedürlere uygun olarak yapacakları ihaleler sonucu düzenlenen sözleşmeler çerçevesinde temin etmeleri gerekmektedir.

Bu çerçevede, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 2 inci maddesi uyarınca Kanuna tabi kurumlar arasında sayılan Genel Müdürlüğün, bütün mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin ihtiyaçlarını Kanunda öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde temin etmesi gerekir.

Genel Müdürlüğün ivedi olarak ve yerinde giderilmesi gereken şebeke hattı arızaları için gerekli mal ve malzeme alımları, 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendine göre pazarlık usulüyle yapılmış olan ihale sonucunda imzalanan sözleşme kapsamında temin edilmiş olmakla birlikte, mal ve malzemeler Kurumun envanterine girdikten sonra ihale süreçleri başlatılmış ve sözleşme imzalanmıştır.

İdareler yaklaşık maliyeti 177.556,00 Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendine göre yapabileceklerdir.

4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendine göre pazarlık usulüyle yapılacak ihalelerde ise, ilan yapılması zorunlu olmayıp, ilan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermelerinin istenmesinin mümkün olduğu, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınarak ihalenin sonuçlandırılabilceği ve bu bent kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınmasının zorunlu olmadığı düzenlenmiştir.

İvedi olarak ve yerinde giderilmesi gereken şebeke hattı arızaları için gerekli mamul mal, malzeme veya hizmet alımları için idareye yeteri kadar esneklik sağlanmışken, İdarenin bu çerçevenin dışına çıkıp mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını ihale sürecini tamamlamadan tedarik etmesinin yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Söz konusu düzenleme uyarınca, 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendine göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde ihale süreci tamamlandıktan sonra mal ve malzemelerin tedarik edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“İlgili Birimler ile görüşülüp, temennileriniz doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir.

İvedi olarak ve yerinde giderilmesi gereken şebeke hattı arızaları için gerekli mamul

mal, malzeme veya hizmet alımları için İdarelere ihale mevzuatı ile yeteri kadar esneklik sağlanmışken, İdarenin bu çerçevenin dışına çıkıp mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını ihale sürecini tamamlamadan tedarik etmesinin yasal dayanağı bulunmamaktadır.

4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendine göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde, ihale süreci tamamlanmadan mal ve malzemelerin tedarik edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 6: BUSKİ Abone Bilgi Sisteminde Bazı Ticari İşletmeler İle İlgili Aboneliklerde Hatalı Tarife Uygulanması

BUSKİ Abone Bilgi Sisteminde bazı ticari işletmeler ile ilgili aboneliklerde hatalı tarife uygulandığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun “Ticari hükümler” başlıklı 1 inci maddesinde;

“Türk Ticaret Kanunu, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun ayrılmaz bir parçasıdır. Bu Kanundaki hükümlerle, bir ticari işletmeyi ilgilendiren işlem ve fiillere ilişkin diğer kanunlarda yazılı özel hükümler, ticari hükümlerdir.

Mahkeme, hakkında ticari bir hüküm bulunmayan ticari işlerde, ticari örf ve âdete, bu da yoksa genel hükümlere göre karar verir.”

İfadesi yer almaktadır.

Aynı Kanunun “Ticari işler” başlıklı 3 üncü maddesinde;

“Bu Kanunda düzenlenen hususlarla bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller ticari işlerdendir.”

Denilmektedir.

Yine aynı Kanunun “Ticari iş karinesi” başlıklı 19 uncu maddesinde;

“Bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır. Ancak, gerçek kişi olan bir tacir, işlemi yaptığı anda bunun ticari işletmesiyle ilgili olmadığını diğer tarafa açıkça bildirdiği veya işin ticari sayılmasına durum elverişli olmadığı takdirde borç adi sayılır.

Taraflardan yalnız biri için ticari iş niteliğinde olan sözleşmeler, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, diğeri için de ticari iş sayılır.”

İfadesi yer almaktadır.

BUSKİ Tarifeler Yönetmeliğinin “Abonelerin Gruplandırılması ve Tarife Uygulaması” başlıklı 6 ıncı maddesinde işyeri tarifesi uygulanacak aboneler;

“Gelir sağlamak amacıyla kurulan her türlü işyeri ve inşaat suyu abonelikleri. (Y.K 23.05.2012-212 / G.K 26.07.2012-753)”

Olarak ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde;

Türk Ticaret Kanununa göre, bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller ticari iştir ve bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır. Diğeri bir ifadeyle, aksine bir hüküm bulunmadıkça, bir ticari işletmeyi ilgilendiren tüm işlem ve fiiller ticaridir. Aynı zamanda, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre anonim ortaklık şeklinde kurulmuş ve tacir sıfatını haiz Kamu İktisadi Teşebbüslerinin işlem ve fiilleri de ticaridir.

BUSKİ Tarifeler Yönetmeliğine göre ise, gelir sağlamak amacıyla kurulan her türlü işyeri ve inşaat suyu abonelikleri için işyeri tarifesi uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, BUSKİ Abone Bilgi Sisteminde, bazı ticari işletmeler ile ilgili aboneliklerde,

- İşyeri tarifesi yerine mesken tarifesi uygulanmıştır.

- Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre anonim ortaklık şeklinde kurulmuş ve tacir sıfatını haiz Kamu İktisadi Teşebbüslerinin abonelikleri için de resmi daire tarifesi uygulanmıştır.

Kamu idaresi cevabında; *“BUSKİ Abone Bilgi Sisteminde bazı ticari işletmeler ile ilgili aboneliklerde hatalı tarife uygulamaları belirlenerek, gerekli çalışmalar yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir.

İdarenin en önemli gelir kaynağı Tarifeler Yönetmeliğinde belirtilen aboneliklerden sağlanan gelirlerdir. Tarifler arasında fiyat farkları olması, abonelere uygulanacak tarifelerin önemini artırmaktadır. Tarifeler Yönetmeliğine göre, abone türünün doğru belirlenmesi İdarenin gelirlerinin de doğru tahakkuk ve tahsil edilmesini sağlamaktadır. Buna göre, abone türlerinin, gelir kaybına sebep olunmaması ve aboneler arasında eşitlik ilkesi gözetilerek, Tarifeler Yönetmeliğine göre doğru bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: İller Bankası A.Ş.’deki Ortaklık Payının Tasfiyesinin Gerçekleşmemesi

İller Bankası A.Ş.’deki toplam 19,887,076.99-TL tutarındaki ortaklık payının tasfiyesinin gerçekleşmediği görülmüştür.

Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununun 3 üncü maddesinde, İller Bankasının sermaye kaynakları belirlenmiştir. Söz konusu maddenin (B) fıkrasında; “İ özel idareleriyle belediyelere bağlı tüzel kişiliği haiz olan veya olmıyan ve katma bütçeli idare ve kurumların ve birliklerin, bağlı buldukları idare bütçelerine intikal etmiyen gelirlerinden kazanç vergisi çıktıktan sonra kalan safi kazançlarının yüzde beşi”, İller Bankasının sermaye kaynakları arasında sayılmıştır.

Bununla birlikte, 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun” ile birlikte, Bankanın statüsünde önemli değişiklikler olmuştur. Nitekim, 6107 sayılı Kanunun “Ortaklık yapısı ve sermaye” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“(1) Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir.

(2) Bankanın sermayesi 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirasıdır. Bu sermaye Bakanlar Kurulu kararı ile beş katına kadar artırılabilir.

(3) Sermaye tavanına ulaşıncaya kadar Bankanın ödenmiş sermayesine aşağıdaki kaynaklar eklenir:

a) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası

tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarlar.

b) Bankanın vergi ve diğer yasal yükümlülükler düşüldükten sonraki yıllık safi kârından yüzde otuz oranında ayrılacak pay.

c) Diğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve bağışlar.”

İfadesi yer almaktadır.

4759 sayılı İller Bankası Kanununun 3 üncü maddesine göre, belediyelere bağlı tüzel kişiliği haiz olan idarelerin, bağlı buldukları idare bütçelerine intikal etmeyen gelirlerinden kazanç vergisi çıktıktan sonra kalan safi kazançlarının yüzde beşi, İller Bankasının sermaye kaynakları arasında sayılmıştır. Bununla birlikte, 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun” 14 üncü maddesiyle, 4759 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece, 6107 sayılı Kanuna göre artık, sadece il özel idareleri ile belediyeler Bankanın ortakları olarak ifade edilmiştir. 6107 sayılı Kanunla birlikte belediyelerin bağlı kuruluşlarının ve dolayısıyla da BUSKİ'nin İller Bankası A.Ş.'ye olan ortaklığı son bulmuştur.

İller Bankası A.Ş.'nin elektronik veri tabanından elde edilen belgelerde; 2005-2011 yılları arasında, Mülga 4759 sayılı Kanuna göre BUSKİ, toplam 19,887,076.99-TL tutarı sermaye olarak İller Bankasına ödemiştir.

Bununla birlikte, 6107 sayılı Kanunla İller Bankası A.Ş.'ye olan ortaklığı son bulan Kurumun, İller Bankası A.Ş. nezdindeki ortaklık paylarının tasfiyesi gerçekleşmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Kurumumuzun İller Bankası A.Ş.'deki ortaklık payı daha önce yazı ile istenmiş olup, olumlu bir cevap alınamamıştır. Tekrar yazışma yapılarak gerekli işlemler yapılacaktır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda, İller Bankası A.Ş.'ye yazı ile başvurduğunu fakat yazısına bir cevap alamadığını belirtmiştir.

6107 sayılı Kanuna göre, sadece il özel idareleri ile belediyeler Bankanın ortakları

olarak ifade edilmiştir. 6107 sayılı Kanunla birlikte belediyelerin bağlı kuruluşlarının ve dolayısıyla da BUSKİ'nin İller Bankası A.Ş.'ye olan ortaklığı son bulmuştur.

İller Bankası A.Ş.'nin elektronik veri tabanından elde edilen belgelerde; 2005-2011 yılları arasında, Mülga 4759 sayılı Kanuna göre BUSKİ, toplam 19,887,076.99-TL tutarı sermaye olarak İller Bankasına ödemiştir. Bununla birlikte, 6107 sayılı Kanunla İller Bankası A.Ş.'ye olan ortaklığı son bulan Kurumun, İller Bankası A.Ş. nezdindeki ortaklık paylarının tasfiyesi gerçekleşmemiştir.

Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre, 6107 sayılı Kanunla İller Bankası A.Ş.'ye olan ortaklığı son bulan Kurumun, İller Bankası A.Ş.'deki ortaklık paylarının tasfiyesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 8: Sözleşme Süresinin Bitiminden Sonra İş Artışı Suretiyle Aynı Sözleşme Kapsamında Mal Alımının Yapılması

Mal alım ihalelerinde ihale konusu mal teslim alındığı ve sözleşme süresi dolduğu halde, iş artışı suretiyle aynı sözleşme kapsamında mal alımı yapılmaktadır.

4735 sayılı Kamu Sözleşmeleri Kanununun 7 inci maddesinde, sözleşmelerde yer alması zorunlu hususlar arasında sözleşmenin bedeli, türü ve süresi de sayılmıştır. Buna göre, işin süresi ihalenin esaslı bir unsurlarından biri olup, sözleşmede mutlaka yer alması gerekmektedir. İstekliler tekliflerini işin süresini de dikkate alıp hazırlamaktadır.

Kanuna göre düzenlenen ve taraflarca imzalanan sözleşmeler, sadece Kanunda belirtilen hallerde değiştirilebilir. Kanunda belirtilen haller dışında sözleşmelerde değişiklik yapılamaz.

4735 sayılı Kanununun 15 inci maddesinde sözleşmelerde;

“Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılmaması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir:

a) İşin yapılma veya teslim yeri.

b) İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye

uygun olarak ödeme” şartlarında değişiklik yapılabilir.

15 inci maddede öngörülen düzenleme dışında; sözleşmede hüküm altına alınan işin süresinin değişmesi ancak; sözleşme süresi dolmadan Kanunun 24 üncü maddesine uygun olarak yapılabilecek iş artışı, sözleşme süresince mücbir sebepler veya idareden kaynaklanan sebeplerden dolayı işteki gecikmeler halinde mümkündür. Her iki halinde de, süre uzatımı verilebilmesi için ihale öncesinde öngörülen ve sözleşme ile hüküm altına alınan işin süresinin tamamlanmaması gerekir.

4735 sayılı Kanunun 24’ üncü maddesinde düzenlenen iş artışı yürürlükte olan bir sözleşme kapsamında yapılabilecek iş artışları ile ilgili olup, süresi biten işlerde yürürlükte olan ve dolayısı ile geçerli bir sözleşme olmadığı için, bu çerçevede bir iş artışı da sözkonusu olamaz.

İdarece mal alımları ile ilgili olarak verilen iş artışı kararları; mevcut sözleşmelerde öngörülen işin teslimi yapıldığı ve süresi dolduğu için, iş artışı kapsamında değerlendirilemez. İhtiyaçların, yeni yapılacak ihale ile karşılanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *“İlgili Dairelere yazı yazılıp, gereken işlemler yapılacaktır”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir.

4735 sayılı Kanunun 24’ üncü maddesinde düzenlenen iş artışı yürürlükte olan bir sözleşme kapsamında yapılabilecek iş artışları ile ilgili olup, süresi biten işlerde yürürlükte olan ve dolayısı ile geçerli bir sözleşme olmadığı için, bu çerçevede bir iş artışı da sözkonusu olamaz. İdarece mal alımları ile ilgili olarak verilen iş artışı kararları; mevcut sözleşmelerde öngörülen işin teslimi yapıldığı ve süresi dolduğu için, iş artışı kapsamında değerlendirilemez.

Buna göre, İdarenin mal alım ihalelerinde süresi sona eren sözleşmelerde iş artışına gitmemesi, yürürlükte olan sözleşmeler için iş artışına gitmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Tarımsal Sulama İçin Gölet ve Sulama Kanalları Maliyetlerine Katlanılmasına Rağmen Tarımsal Sulama Suyu Tarife Yönetmeliğinin Bulunmaması

Tarımsal sulama için gölet ve sulama kanalları maliyetlerine katlanan BUSKİ’nin

tarımsal sulama suyu tarife yönetmeliği bulunmamaktadır.

2560 sayılı Kanunun “görev ve yetkiler” başlıklı 2 nci maddesinde;

“İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır:

a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

e) Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, İSKİ'nin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmek,

f) Kuruluş amacına dönük çalışmaların gerekli kılması halinde her türlü taşınmaz malı kamulaştırmak veya üzerinde kullanma hakları tesis etmek.”

Hükmü yer almaktadır.

2560 sayılı Kanuna göre, su ve kanalizasyon idarelerinin temel görevi; içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarını her türlü yer altı ve yerüstü kaynaklarından sağlanmasıdır. Kanun metninde yer alan ifadeler incelendiğinde, abonelerin içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının karşılanması esastır.

Bununla birlikte, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun “*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*” başlıklı 7 inci maddesine, 6360 sayılı Kanunun 7 inci maddesiyle eklenen hükümde;

“Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler.”

Denilmektedir.

Yukarıda ifade edilen Kanun hükmü ile birlikte, büyükşehir ve ilçe belediyelerine, tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilme görev ve yetkisi verilmiştir. Aynı zamanda, 2560 sayılı Kanunun 2 inci maddesinin (d) fıkrasında; “*Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak*” ifadesi de dikkate alındığında, su ve kanalizasyon idarelerinin tarımsal sulama faaliyetlerini de gerçekleştirebileceği yorumu yapılabilmektedir.

2560 sayılı Kanunun 2 inci maddesinin (d) fıkrası ile 6360 sayılı Kanunun 7 inci maddesiyle 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa eklenen hükmün yorumundan, tarımsal sulama faaliyeti gerçekleştirebileceği anlaşılan BUSKİ, tarımsal sulama suyu tarifesi belirlememiştir. Diğer bir ifadeyle, tarımsal sulama için gölet ve sulama kanalları maliyetlerine katlanan BUSKİ'nin, Tarımsal Sulama Suyu Tarife Yönetmeliği bulunmamaktadır. BUSKİ tarımsal sulama faaliyetinde bulunmasına rağmen, tarımsal sulama tarifesi yönetmeliği bulunmadığından herhangi bir gelir elde edememektedir.

Kamu idaresi cevabında; “*Tarımsal sulama İçin gölet ve sulama kanalları maliyetlerine katlanan kurumumuzun, tarımsal sulama suyu tarife yönetmeliği ile ilgili çalışmalar başlatılacaktır*” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir.

Tarımsal sulama için gölet ve sulama kanalları maliyetlerine katlanan BUSKİ'nin, Tarımsal Sulama Suyu Tarife Yönetmeliği bulunmamaktadır. BUSKİ tarımsal sulama faaliyetinde bulunmasına rağmen, tarımsal sulama tarifesi yönetmeliği bulunmadığından herhangi bir gelir elde edememektedir.

Buna göre, tarımsal sulama için gölet ve sulama kanalları maliyetlerine katlanan İdarenin, gelir kaybına sebep olunmaması için, tarımsal sulama tarifesi yönetmeliği düzenlemesi gerekmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****Bilanço**

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BUSKİ)
31.12.2016 Tarihli Bilanço

Aktif		Pasif	
Hesap Adı	2016 Yılı (TL)	Hesap Adı	2016 Yılı (TL)
1-0-0...DÖNEN VARLIKLAR	478.679.382,28	3-0-0...KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	483.110.538,81
1-10-0...HAZIR DEGERLER	28.632.139,89	3-30-0...KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	80.668.645,67
1-10-102...BANKA HESABI.	17.532.033,02	3-30-300...BANKA KREDİLERİ HESABI.	73.267.445,67
1-10-104...PROJE ÖZEL HESABI	2.452.063,96	3-30-303...KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR ...	7.401.200,00
1-10-105...DÖVİZ HESABI.	209.872,56	3-31-0...KISA VADELİ DİS MALİ BORÇLAR	26.410.442,08
1-10-108...DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	1.995.947,35	3-31-310...CARI YILDA ÖDENECEK DİS MALİ B ...	26.410.442,08
1-10-109...BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	6.442.223,00	3-32-0...FAALİYET BORÇLARI	67.105.008,36
1-11-0...MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	3-32-320...BÜTÇE EMANETLERİ HESABI.	67.105.008,36

1-11-118...DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	3-33-0...EMANET YABANCI KAYNAKLAR	238.666.452,78
1-12-0...FAALİYET ALACAKLARI	264.318.531,31	3-33-330...ALINAN DEPOZITO VE TEMİNATLAR ...	91.313.199,83
1-12-120...GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI.	93.331.253,76	3-33-333...EMANET HESABI	147.353.252,95
1-12-121...GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR ...	46.208.128,34	3-36-0...ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	23.171.403,82
1-12-122...GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHIRLI ALACAKLAR	22.474.934,22	3-36-360...ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESAB ...	6.552.443,47
1-12-126...VERİLEN DEPOZITO VE TEMİNATLAR ...	102.175.764,44	3-36-361...ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİN ...	1.062.021,81
1-12-127...DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	128.450,55	3-36-362...FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELE ...	15.131.511,36
1-13-0...KURUM ALACAKLARI	7.000.000,00	3-36-363...KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI.	425.427,18
1-13-132...KURUMCA VERİLEN BORÇLAR HESABI	7.000.000,00	3-37-0...BORÇ VE GİDER KARSILIKLARI	6.119.354,74
1-14-0...DİĞER ALACAKLAR	456.382,40	3-37-372...KIDEM TAZMİNATI KARSILIGI HESA ...	517.524,93
1-14-140...KİSİLERDEN ALACAKLAR HESABI.	456.382,40	3-37-379...DİĞER BORÇ VE GİDER KARSILIKLA ...	5.601.829,81
1-15-0...STOKLAR	56.333.951,77	3-38-0...GELECEK AYLARA AIT GELİRLER VE ...	40.969.231,36
1-15-150...İLK MADDE VE MALZEME HESABI.	56.333.951,77	3-38-381...GİDER TAHAKKUKLARI HESABI.	40.969.231,36
1-16-0...ÖN ÖDEMELER	1.391.139,10	4-0-0...UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.042.020.764,41

1-16-160...IS AVANS VE KREDİLERİ HESABI.	0,00	4-40-0...UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	462.473.241,24
1-16-162...BÜTÇE DISİ AVANS VE KREDİLER H ...	1.391.139,10	4-40-400...BANKA KREDİLERİ HESABI.	401.786.556,99
1-16-165...MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANASLAR	0,00	4-40-403...KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR ...	60.686.684,25
1-19-0...DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	120.547.237,81	4-41-0...UZUN VADELİ DIS MALİ BORÇLAR	211.872.672,16
1-19-190...DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ H ...	120.547.237,81	4-41-410...DIS MALİ BORÇLAR HESABI.	211.872.672,16
2-0-0...DURAN VARLIKLAR	2.548.028.510,26	4-43-0...DİĞER BORÇLAR	4.697.512,25
2-22-0...FAALİYET ALACAKLARI	12.240,00	4-43-430...ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR ...	4.697.512,25
2-22-227...DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	12.240,00	4-47-0...BORÇ VE GİDER KARSILIKLARI	221.156.447,14
2-23-0...KURUM ALACAKLARI	254.269.587,29	4-47-472...KIDEM TAZMİNATI KARSILIGI HESA ...	46.502.896,77
2-23-239...DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	254.269.587,29	4-47-479...DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLA ...	174.653.550,37
2-24-0...MALİ DURAN VARLIKLAR	17.886.609,00	4-48-0...GELECEK YILLARA AIT GELİRLER V ...	141.820.891,62
2-24-240...MALİ KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYELER	8.528.667,40	4-48-481...GİDER TAHAKKUKLARI HESABI.	141.820.891,62
2-24-241...MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN	9.357.941,60	5-0-0...ÖZ KAYNAKLAR	1.501.576.589,32
2-25-0...MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.275.860.073,97	5-50-0...NET DEĞER	782.172.036,57

2-25-250...ARAZİ VE ARSALAR HESABI	118.083.900,03	5-50-500...NET DEGER HESABI.	782.172.036,57
2-25-251...YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ H ...	1.583.144.227,25	5-52-0...YENIDEN DEGERLEME FARKLARI	0,00
2-25-252...BINALAR HESABI.	49.285.601,11	5-52-522...YENIDEN DEGERLEME FARKLARI HES ...	0,00
2-25-253...TESIS, MAKINE VE CIHAZLAR HESA ...	267.464.295,54	5-57-0...GEÇMIS YILLAR OLUMLU FAALİYET ...	520.730.842,45
2-25-254...TASITLAR HESABI.	31.981.644,54	5-57-570...GEÇMIS YILLAR OLUMLU FAALİYET ...	520.730.842,45
2-25-255...DEMIRBASLAR HESABI.	13.779.667,18	5-59-0...DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	198.673.710,30
2-25-257...BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI ...	-550.187.270,25	5-59-590...DÖNEM OLUMLU FALİYET SONUCU	198.673.710,30
2-25-258...YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	744.793.985,03		
2-25-259...YATIRIM AVANSLARI HESABI	17.514.023,54		
2-26-0...MADDI OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
2-26-260...HAKLAR HESABI.	70.723.814,60		
2-26-268...BIRIKMIS AMORTISMANLAR HESABI(-)	-70.723.814,60		
Aktif Toplamı	3.026.707.892,54	Pasif Toplamı	3.026.707.892,54
Nazım Aktif Toplamı	0,00	Nazım Pasif Toplamı	0,00

Genel Aktif Toplamı	3.026.707.892,54	Genel Pasif Toplamı	3.026.707.892,54
---------------------	------------------	---------------------	------------------

Faaliyet Sonuçları Tablosu

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BUSKİ)
01.01.2016-31.12.2016 Tarihleri arası Faaliyet Sonuçları Tablosu

Gider/Gelir Türü	2016 Yılı (TL)
GİDERLER HESABI.	789.444.554,06
Personel Giderleri	57.693.323,83
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.147.885,39
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	375.074.502,85
Faiz Giderleri	138.212.288,62
Cari Transferler	5.002.898,77
Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	64.718.821,43
Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	3.643.194,23
Amortisman Giderleri	91.569.957,51
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	43.168.365,43

Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	213.316,00
GİDERLER TOPLAMI	789.444.554,06
GELİRLER HESABI	988.118.264,36
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	592.119.214,74
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.914.908,60
Diğer Gelirler	377.518.310,51
Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	14.565.829,51
Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	1,00
GELİRLER TOPLAMI	988.118.264,36
FAALİYET SONUCU (+/-)	198.673.710,30

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>